

UZUPEŁNIENIE 3

do 4. wydania książki Zbigniew Drexlera

Mały kodeks drogowy z objaśnieniami

Po nowelizacjach przepisów będących materiałem niniejszej książki dokonanych w 2010 roku i uwzględnionych w uzupełnieniach 1 i 2, w 2011 r. ogłoszono kolejne nowelizacje, zawarte w:

- 1) ustawie z dnia 1 kwietnia 2011 r. o zmianie ustawy — Prawo o ruchu drogowym oraz ustawy o kierujących pojazdami (Dz.U. nr 92, poz. 530),*
- 2) rozporządzeniu ministrów infrastruktury oraz spraw wewnętrznych i administracji z dnia 12 kwietnia 2011 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie znaków i sygnałów drogowych (Dz.U. nr 89, poz. 509),*
- 3) rozporządzeniu ministra infrastruktury z dnia 28 marca 2011 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach (Dz.U. nr 89, poz. 508).*

Wymienioną ustawę ogłoszono 6 maja 2011 r., a rozporządzenia – 29 kwietnia 2011 r.; przytoczone przepisy weszły w życie po upływie 14 dni od tych dat.

Aby tekst książki po wprowadzonych przekształceniach przepisów stał się aktualny, należy uwzględnić w nim następujące zmiany i uzupełnienia.

► Na str. 12 (w art. 2) zmienia się pkt 5 i dodaje pkt 5a i 5b wraz z objaśnieniami:

5) droga dla rowerów — drogę lub jej część przeznaczoną do ruchu rowerów, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi; droga dla rowerów jest oddzielona od innych dróg lub jezdni tej samej drogi konstrukcyjnie lub za pomocą urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego;

Zasadnicza zmiana w stosunku do poprzedniej definicji polega na tym, że pojęcie *roweru jednośladowego* zastąpiono pojęciem *rower*, co jest wynikiem wprowadzenia nowych określeń *roweru* i *wózka rowerowego*, zawartych w pkt. 47 i 47a w tym artykule (patrz następne dwa punkty niniejszego uzupełnienia). W związku z tym z dróg dla rowerów mogą korzystać tylko kierujący rowerami.

5a) pas ruchu dla rowerów — część jezdni przeznaczoną do ruchu rowerów w jednym kierunku, oznaczoną odpowiednimi znakami drogowymi;

Zgodnie z nową definicją *roweru* (patrz objaśnienie do pkt. 5 powyżej) z pasa tego mogą korzystać rowery o szerokości nieprzekraczającej 0,9 m, a więc również

trójkątowe lub z przyczepą. Należy zwrócić uwagę na to, że na pasie ruchu dla rowerów odbywa się tylko ruch w jednym kierunku. Jeżeli chodzi o *odpowiednie znaki drogowe*, to znakami poziomymi będą znak P-7b *linia krawędziowa ciągła* i P-23 *rower*, a do rozstrzygnięcia w rozporządzeniu w sprawie znaków i sygnałów drogowych pozostaje ustalenie zasad stosowania znaku pionowego (prawdopodobnie C-13 *rower*) i znaków oznaczających kierunek ruchu.

5b) śluza dla rowerów — część jezdni na wlocie skrzyżowania na całej szerokości jezdni lub wybranego pasa ruchu przeznaczona do zatrzymania rowerów w celu zmiany kierunku jazdy lub ustąpienia pierwszeństwa, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi;

Praktycznie przepis ten stanie się aktualny po zmianie rozporządzenia w sprawie znaków i sygnałów drogowych, które określili nowe znaki oznaczające *śluzę dla rowerów*. Być może rozporządzenie to ustali w sposób bardziej zrozumiałe zasady działania śluzy, gdyż zatrzymanie roweru w celu *ustąpienia pierwszeństwa* budzi poważne wątpliwości.

Podobnie wątpliwości powoduje sformułowanie: *na wlocie skrzyżowania* niezgodne z powszechnie stosowanym: *na wlocie na skrzyżowanie*.

► Na str. 25 pkt 47 (w art. 2) oraz objaśnienie do niego otrzymują brzmienie:

47) rower — pojazd o szerokości nieprzekraczającej 0,9 m poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem; rower może być wyposażony w uruchamiany naciskiem na pedały pomocniczy napęd elektryczny zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48 V o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250 W, którego moc wyjściowa zmniejsza się stopniowo i spada do zera po przekroczeniu prędkości 25 km/h;

Nowelizacja usunęła tradycyjny podział rowerów na jednośladowe i wielośladowe. Obecnie pojęcie *rower* obejmuje również taki pojazd wielośladowy, o ile jego szerokość nie przekracza 0,9 m. Z tego przepisu ustawy (w powiązaniu z pkt. 5 w tym artykule) – jako aktu wyższej rangi niż rozporządzenie – wynika też, że po drogach dla rowerów oznaczonych znakami C-13 mogą poruszać się również rowery wielośladowe o szerokości nieprzekraczającej 0,9 m. Należy oczekiwać, że omawiane tu zmiany ustawy spowodują odpowiednie uzupełnienie rozporządzenia w sprawie znaków i sygnałów drogowych. Patrz też pkt 47a poniżej.

Odczuwa się brak przepisu stanowiącego, że rower z przyczepą o szerokości przekraczającej 0,9 m traktuje się jak wózek rowerowy.

► Na str. 25 po pkt. 47 dodaje się pkt 47a w brzmieniu:

47a) wózek rowerowy — pojazd o szerokości powyżej 0,9 m przeznaczony do przewozu osób lub rzeczy poruszany siłą mięśni osoby jadącej tym pojazdem; wózek rowerowy może być wyposażony w uruchamiany naciskiem na pedały pomocniczy napęd elektryczny zasilany prądem o napięciu nie wyższym niż 48 V o znamionowej mocy ciągłej nie większej niż 250 W, którego moc wyjściowa zmniejsza się stopniowo i spada do zera po przekroczeniu prędkości 25 km/h;

Z określenia tego wynika, że wózek rowerowy (a więc o szerokości przekraczającej 0,9 m), choćby był pojazdem jednośladowym, nie korzysta z ułatwień w ruchu przyznanym *rowerom* – według nowej definicji. Patrz też objaśnienia do pkt. 47 wyżej.

Porównując pkt. 47 i 47a widać kolejne niechlujstwo legislacyjne w niejednolitym określeniu szerokości roweru i wózka rowerowego.

► Na str. 46 w ust. 5 (w art. 16) w 1. wierszu, obok określenia „rowerem” dodaje się wyrazy „wózkiem rowerowym”.

Uzupełnienie to wynika ze zmiany definicji *roweru*, co omówiono w pkt. 2 i 3 niniejszego opracowania.

► Na str. 47 po ust. 6 (w art. 16) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

7. Na skrzyżowaniu i bezpośrednio przed nim kierujący rowerem, motorowerem lub motocyklem może poruszać się środkiem pasa ruchu, jeśli pas ten umożliwia opuszczenie skrzyżowania w więcej niż jednym kierunku, z zastrzeżeniem art. 33 ust. 1.

Przepis jest bardzo nieprecyzyjny i wobec tego trudny do skomentowania. Dotyczy to nie tylko określenia *bezpośrednio* przed skrzyżowaniem, ale również warunku opuszczenia skrzyżowania *w więcej niż jednym kierunku*. Z regulacji tej wynika, że kierujący rowerem nie może z niej skorzystać np. w sytuacji, gdy na prawym pasie odbywa się ruch tylko w prawo, a na środkowym – tylko na wprost. Niejasności budzi też sformułowanie *na skrzyżowaniu*, gdy np. przed skrzyżowaniem jazda z danego pasa jest możliwa w dwóch kierunkach, np. prosto i w lewo, a na skrzyżowaniu już tylko w jednym kierunku – na wprost.

► Na str. 47 (w art. 17) w ust. 1 pkt 3a otrzymuje brzmienie:

3a) na jezdnię lub pobocze z drogi dla rowerów, z wyjątkiem wjazdu na przejazd dla rowerzystów lub pas ruchu dla rowerów;

W nowelizacji uwzględniono wjazd również *na pas ruchu dla rowerów*.

► Na str. 64 (w art. 24):

– ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Kierujący pojazdem jest obowiązany przy wyprzedzaniu zachować szczególną ostrożność, a zwłaszcza bezpieczny odstęp od wyprzedzanego pojazdu lub uczestnika ruchu. W razie wyprzedzania roweru, wózka rowerowego, motoroweru, motocykla lub kolumny pieszych odstęp ten nie może być mniejszy niż 1 m.

Zmiana przepisu uwzględnia nową definicję *roweru* (patrz pkt. 2 i 3 niniejszego uzupełnienia). Przepis ten stanie się nieegzekwowalny w sytuacjach, o których mowa w nowo dodanym ust. 12 w art. 24 (patrz dalej).

– ust 3 otrzymuje brzmienie:

3. Kierujący pojazdem jest obowiązany przy wyprzedzaniu przejeżdżać z lewej strony wyprzedzanego pojazdu, z zastrzeżeniem ust. 4, 5, 10 i 12.

Przepis uzupełniono powołaniem nowego ust. 12 w tym artykule

► Na str. 65 ust. 6 (w art. 24) otrzymuje brzmienie:

6. Kierującemu pojazdem wyprzedzanym zabrania się w czasie wyprzedzania i bezpośrednio po nim zwiększania prędkości. Kierujący pojazdem wolnobieżnym, ciągnikiem rolniczym lub pojazdem bez silnika jest obowiązany zjechać jak najbardziej na prawo w celu ułatwienia wyprzedzania. Przepisu nie stosuje się w przypadku, o którym mowa w ust. 12.

Powołanie ust. 12 wynika z nowej regulacji zawartej w ust. 12, niżej przytoczonym.

► Na str. 68 (w art. 24) po ust. 11 dodaje się ust. 12 w brzmieniu:

12. Kierujący rowerem może wyprzedzać inne niż rower powoli jadące pojazdy z ich prawej strony.

Przepis jest mało precyzyjny i niebezpieczny w stosowaniu. Pojęcie *powoli jadącego pojazdu* może być bardzo różnie interpretowane, a ponadto brak jakiegokolwiek warunku istnienia odpowiedniego miejsca (szerokości dostępnej jezdni) do przejechania obok innego pojazdu może powodować bardzo niebezpieczne sytuacje, zwłaszcza gdy rowerzysta znajduje się w „martwym” polu

widoczności w lusterku pojazdu lub „wciska się” między szeroki pojazd i krawężnik. Przepis ten utrudnia lub może czynić nieegzekwowalnym przepis o zachowaniu odstępu co najmniej 1 m przy wyprzedzaniu takiego rowerzysty (art. 24 ust. 2 – patrz odpowiedni opis wcześniej w tym uzupełnieniu).

► Na str. 73 (w art. 27) po uchylonym ust. 2 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

1a. Kierujący pojazdem, który skręca w drogę poprzeczną, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa rowerzyście jadącemu na wprost po jezdni, pasie ruchu dla rowerów, drodze dla rowerów lub innej części drogi, którą zamierza opuścić.

Jest to przepis w istocie swej podobny do przepisu regulującego pierwszeństwo wobec pieszych w analogicznej sytuacji ruchowej – patrz art. 26 ust. 2.

► Na str. 81 (w art. 32):

– ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Liczba pojazdów jadących w zorganizowanej kolumnie nie może przekraczać:

1) samochodów osobowych, motorowerów lub motocykli — 10;

2) rowerów lub wózków rowerowych — 15;

3) pozostałych pojazdów — 5.

– ust. 6 otrzymuje brzmienie:

6. Zabrania się wjeżdżania między jadące w kolumnie rowery lub wózki rowerowe oraz pojazdy, o których mowa w ust. 5.

► Na str. 82 w art. 33:

– ust. 1 i 1a otrzymują brzmienie:

1. Kierujący rowerem jest obowiązany korzystać z drogi dla rowerów lub pasa ruchu dla rowerów, jeśli są one wyznaczone dla kierunku, w którym się porusza lub zamierza skręcić. Kierujący rowerem, korzystając z drogi dla rowerów i pieszych, jest obowiązany zachować szczególną ostrożność i ustępować miejsca pieszym.

1a. Kierujący rowerem może zatrzymać się w słuzie rowerowej obok innych rowerzystów. Jest obowiązany opuścić ją, kiedy zaistnieje możliwość kontynuowania jazdy w zamierzonym kierunku i zająć miejsce na jezdni zgodnie z odpowiednio art. 33 ust. 1 lub art. 16 ust. 4 i 5.

Jest to kolejny mało precyzyjny przepis. Należy oczekiwać, że nowelizacja rozporządzenia w sprawie znaków i sygnałów drogowych ustali nie tylko sposób oznakowania śluz, lecz także zasady korzystania z nich.

– w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

1) jazdy po jezdni obok innego uczestnika ruchu, z zastrzeżeniem ust. 3a;

– po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

3a. Dopuszcza się wyjątkowo jazdę po jezdni kierującego rowerem obok innego roweru lub motoroweru, jeżeli nie utrudnia to poruszania się innym uczestnikom ruchu albo w inny sposób nie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego.

Jakkolwiek przepis ten nie zawiera żadnych ograniczeń co do kategorii dróg, to jednak należałoby odradzać rowerzystom korzystanie z niego na drogach krajowych, zwłaszcza dwujezdniowych, na których dopuszcza się prędkość do 100 km/h.

► Na str. 83 uchyla się ust. 4, natomiast ust. 5 otrzymuje brzmienie:

5. Korzystanie z chodnika lub drogi dla pieszych przez kierującego rowerem jest dozwolone wyjątkowo, gdy:

1) opiekuje się on osobą w wieku do lat 10 kierującą rowerem;

2) szerokość chodnika wzdłuż drogi, po której ruch pojazdów jest dozwolony z prędkością większą niż 50 km/h, wynosi co najmniej 2 m i brakuje wydzielonej drogi dla rowerów oraz pasa ruchu dla rowerów;

3) warunki pogodowe zagrażają bezpieczeństwu rowerzysty na jezdni (śnieg, silny wiatr, ulewa, gołoledź, gęsta mgła), z zastrzeżeniem ust. 6.

Nowelizacja rozszerza możliwość korzystania z chodnika przez rowerzystów w trudnych warunkach pogodowych, co nie wymaga komentarza.

► Na str. 96 (w art. 47) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

2. Dopuszcza się, przy zachowaniu warunków określonych w ust. 1 pkt 2, zatrzymanie lub postój na chodniku przy krawędzi jezdni całego samochodu osobowego, motocykla, motoroweru, roweru lub wózka rowerowego. Inny pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej nieprzekraczającej 2,5 t może być w całości umieszczony na chodniku tylko w miejscu wyznaczonym odpowiednimi znakami drogowymi.

W związku ze zmianą określenia *rower* do wymienionych w tym ustępie pojazdów dodano *wózek rowerowy*, co świadczy o czysto automatycznym działaniu

ustawodawcy. Zamiast wykorzystać okazję do wprowadzenia koniecznej korekty przepisu polegającej na usunięciu z niego *rowerów* i *motorowerów* – dodano *wózki rowerowe*. Patrz objaśnienie (4) w książce na str. 97.

► Na str. 103 (w art. 49 ust. 1) pkt 11 otrzymuje brzmienie:

11) na drodze dla rowerów, pasie ruchu dla rowerów oraz w służbie rowerowej, z wyjątkiem roweru.

► Na str. 123 (w art. 63) w ust. 4a pkt 2 otrzymuje brzmienie:

2) motocykla i przyczepy, motoroweru i przyczepy, roweru i przyczepy, wózka rowerowego i przyczepy, którego długość nie może przekraczać 4 m.

► Na str. 125 (w art. 63) w ust. 3 dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

4) dzieci w przyczepie przystosowanej konstrukcyjnie do przewozu osób, ciągniętej przez rower lub wózek rowerowy.

Jest to nowa regulacja wymagająca od kierujących innymi pojazdami starannego zwracania uwagi, czy za rowerem nie znajduje się przyczepa.

► Na str. 135 w art. 87 ust. 3 pkt 1 dodaje się po wyrazie „rower” wyrazy „wózek rowerowy”.

► Na str. 138 w art. 96 ust. 1:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

1) rowerem i wózkiem rowerowym — jest karta rowerowa, motorowerowa lub prawo jazdy,

– pkt 3 otrzymuje brzmienie:

3. Kierować wózkiem rowerowym lub rowerem wieloosobowym oraz przewozić wózkiem rowerowym lub na rowerze inną osobę może osoba, która ukończyła 17 lat, a kierować po jezdni wózkiem inwalidzkim poruszonym siłą mięśni kierującego — osoba, która ukończyła 13 lat.

► Na str. 168 (w § 15) dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

4a. Znak zakazu umieszczony pod znakiem D-52 „strefa ruchu” oznacza, że zakaz obowiązuje do znaku D-53 „koniec strefy ruchu”, z wyjątkiem odcinka drogi, na którym został on zmieniony lub odwołany innym znakiem.

Jest to przepis w swej istocie podobny do regulacji zawartych w poprzedzających ust. 3 i 4, przy czym ze względu na to, że znaki D-42 „obszar zabudowany” i E-17a „miejscowość” obejmują znacznie większy obszar niż znak D-52, zastosowanie ust. 4a będzie znacznie rzadsze niż w przypadku dwóch wymienionych znaków.

► Na str. 219 po § 60b dodaje się § 60c w brzmieniu:

§ 60c. Znak D-52 „strefa ruchu” oznacza wjazd na drogę wewnętrzną położoną w strefie ruchu. Znak D-53 „koniec strefy ruchu” oznacza wyjazd ze strefy ruchu.

Przepis ten jest realizacją wprowadzenia stref ruchu nowelizacją ustawy, o której mowa w pierwszym uzupełnieniu do książki – patrz zwłaszcza pkt. 1 i 4.

Zgodnie z nowelizacją rozporządzenia, o której mowa w pkt. 3 na wstępie niniejszego uzupełnienia, znak D-46 „droga wewnętrzna” stosuje się w przypadku wjazdu na drogę wewnętrzną, znajdującą się w oznakowanej strefie ruchu. Znaku D-52 nie stosuje się natomiast na drogach publicznych oraz na drogach wewnętrznych położonych w strefie zamieszkania.

► Na str. 273 w spisie znaków kategorii D dodaje się pozycje 66 i 67:

67) D-52 „strefa ruchu”,

68) D-53 „koniec strefy ruchu”.

► W załączniku WZORY ZNAKÓW I SYGNAŁÓW DROGOWYCH – „Znaki informacyjne” dodaje się wzory znaków D-52 i D-53.

D-52

D-53